

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-v. 2. Telefon 13-33. Kiadóhivatal, Hírlapnyomtatás és jegyiroda: Dugonics-tér 11. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor-sugárút 1. szám Telefonszám 16-34.

Szeged, 1925 szeptember 13, VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 40.000 kor., Budapesten és vidéken 45.000 kor. Egyes szám ára hétköznapi 2000 kor., vasár- és ünnepnap 3000 korona. I. évfolyam, 92. szám.

Levél Bethlen Istvánhoz.

Miniszterelnök ur! Az Ön sajtóirodája örömet jelent, ami nem sokat szokott vele megosztani. Mindenki öröme az, hogy Bethlen István egészséges és friss jó egészségben „átveszi hivatala vezetését”. Azért a hivatalát, amelynek nem mindegy, hogy hogy vezetik. A betevő falatunk, a mindennapi kenyerünk, az éjszakai álomunk, a holnapunk, a gyerekeink jövője függ tőle.

Miniszterelnök ur, nem mindenki ért egyet az Ön politikájával ebben az országban, ezt valóságilag még akkor se hinné el Ön se, ha a saját sajtóirodája jelentené, de abban mindenki egyetért, hogy nehéz volna ma valakit találni, aki átvehetné Öntől „a hivatala vezetését”. Ha jól, ha rosszul van így, Ön annyi csomót kötött az ország életének összegubancolódott fonatán, hogy azon más el nem igazodik s azokat az Ön kezének kell kioldani. Azért öröme mindnyájunknak, hogy az Ön keze megint erős s Ön azzal megint aktivitásba kezd...

Azaz hogy, bocsássa meg Kegyelmes urunk, hogy egy pont helyett hármat tettünk a mondat után, az aktivitás elé mégis némi nyugtalankodással nézünk. Önt elhatározása előtt három nappal Gömbös Gyula látogatta meg Inkepusztán s noha ez a hír csak tendenciózus kitalálás volt, mint az Ön sajtóirodája megállapította, mégis sokan vannak, akik azt hiszik, hogy amikor Önnel a szegedi ellenforradalomban szerzett barátja mártott egy tálba, akkor Önnel a gyűlölet politikájának vezére is baráti poharat koccintott. Az Ön szabadságának utolsó napjaiban, éppen akkor, amikor Ön elhatározta, hogy újra aktivitásba lép.

Miniszterelnök ur, mi tudnánk Önnek ajánlani valamit, amivel úgy lehetne megkezdeni az aktivitást, hogy az ország igazán az Ön táborába állna, nemcsak a sajtóiroda szerint, hanem a valóságban is. Önnek csak egy beszédet kellene elmondania az egységes párt első értekezletén. Ezt a beszédet:

— A világhistoria nem ismer olyan helyzetet, mint amilyenben mi vagyunk. Háborút mások is vezettek már el, jobban, mint mi, de semmi náció még így el nem vesztette magát. Legyőzött nemzeteket máskor is ítéltek már halálra, de minket szinte a győzők védelmeznek ömagunktól, mert ha azoktól nem tartanánk, már mind elvagdostuk volna egymás nyakát. Kiélve, megnyuzva, szélszaggatva voltunk már máskor is, de befelé ennyire elvadulva még soha. A tatárjárás után csak egy magyart kellett hóhérpallossal négyfelé vágni, mert emberhúst mért, — hol lehetne elegendő hóhért kapni, ha mindenkinek így kellene bűnhődnie, aki őt magyar esztendő óta embervadászatban és emberhaskimérésben bűnös volt?

— Talán most már meg is állhatnánk. Mint ahogy a foetus az anyaméhben végigéli faja egész őstörténetét, a mai magyarság végigszenvedte mindazt a rémséget, amelyek még a mi idegeinkbe is átöröklődött borzadással kinoxták az előtők járt generációk átbujdosott nappalait és átjédezett éjszakáit. Dante poklának összes körét bejártuk és most már a legfenéken sisztergünk. Már mindenki le van leplezve, már miadénkiről tudja mindenki, hogy fujt hideget is, meleget is, mikor mi volt a divat, — hát mit akarunk még egymástól? Már mindenkinek van régi barátja, akitől elfordítja az uccán a fejét, két-három-négy esztendő óta, most már maga sem tudja miért és már mindenkinek be-szüntette valaki a köszönést, akit pedig soha sem bántott az életben. Már nincs család, ahol vagy egyszer, vagy másszor ne kellett volna valakit féltetni; már nincs hivatal, ahol kenyerer-pajtások véstörvényesítket ne töltek volna egymás fölött; már nincs iskola, ahol ártatlan gyerekek bélyeget ne sütöltek volna egymás

homlokára: a te spéd gazember! Sajtó, művészet, templom, minden forrás, ahová a lelkek szomju nyáji inni járnak, meg van mérgezve és beundorítva. A sárkányfogak, amelyekből gyűlöleterdő sarjad fel még az utánunk jövő ivadékok átkául is, már el vannak vetve, be is boronálva s úgy meggyökeresedve, hogy gyökérhajszálak már a pokol dágványaitól szívják a táplálékot.

— Mi van még hátra, kedves képviselőársaim és pártíveim: Nem volna-e már ideje mindenkinek arra gondolni, hogy kegyelmet adjunk egymásnak mindannyian, nem hazafiságból, nem keresztényi szeretetből, hanem merő cudar okos önzésből: kiki magamagáért, az aszonyáért, az öreg szülőjeért, a bölcsős gyerekeért? Nem tölgyek vagyunk, senyvedi kis fűszálak, azok is, akik a legerősebbek közöttünk s csak egymáshoz simulva menekülhetnek meg. Mert ha még széjlebb hullunk, az

olyan széthullás lesz, hogy többet az Isten se rakhat össze bennünke. Ha egymásba nem fogódzunk, válogatás nélkül elvisz az ördög vöröset, fehérrel, ébredőt, kommunisztát, kiscigárdát, nagybankárt, csirkefogót, szentet s nem is várat magára sokáig, csak az első kenyértelen, tüzelőtlen téli hónapig. Ha az okosság nem, szólaljon meg végre bennünk az ösztön. Égő erdőben, clonított szigeten, a halál torkában összebékül a hiúz a nyullal, a farkas az őzszel. Emberev, emberek, legalább annyi jószág legyen egy ezer éves nemzet fiaiban, mint amennyi a sülidőnyu'akban és a farkaskölykökben van!

Miniszterelnök ur, ha ön ezt a beszédet elmondja, az több haszon lesz ennek az országnak, mint a kurzus egész eddigi kivitása. Ez az egy beszéd kibogozza az összes csomókat, amelyeket önök eddig az ország életének fonatán kötöttek!

A kormány az intranzigens numerus clausus álláspontjára helyezkedett

A szegedi egyetemen az idén már kevesebb zsidó vallású hallgatót vesznek fel, mint tavaly. — Hoór professzor akciója sikerrel járt.

Budapest, szeptember 12. Beszámolt arról a Délmagyarországnak, hogy Hoór Károly budapesti egyetemi tanár, aki sokszor szerepelt a tényérspákások mozgalmában, erélyesen felszólt az ellen, hogy a szegedi és a pécsi egyetemeken liberálisabban kezelik a numerus clausust. Ezen a két egyetemen ugyanis nem a tényleg felvett hallgatók számából, hanem a felvehető hallgatók számából állapította meg az öt százalékos és így valamivel több zsidó vallású hallgató juthatott be a pécsi és szegedi egyetemre.

Hoór professzor kifogásolta ezt a liberálisabb

felfogást és ezért a kormányhoz fordultak, hogy precizirozzák végre a numerus clausust, hogy ezután mindegyik egyetem csak a tényleg felvett hallgatók számából számítsák az öt százalékos. A kormány legutóbb döntött ebben a kérdésben és intranzigens álláspontot helyezett, igazat adva az intranzigens Hoór professzornak. Így most már az öt százalék is kevesebb lesz.

A budapesti egyetemen egyébként fölemelték ötvennel a jogi karon felvehető hallgatók számát, tekintettel a sok jelentkezőre. Szegedre és Pécsre a fölemelés nem vonatkozik.

A miniszterelnök szombaton délután visszaérkezett Budapestre.

Hétfőn veszi át hivatala vezetését.

Budapest, szeptember 12. A legutolsó napokban a miniszterelnökkel kapcsolatban a legkülönbözőbb hírek kerütek forgalomba. Először azt a hírt lanszírozták, hogy Bethlen gróf nyaralása után vadászni megy, majd amikor ezt illetékesek megcáfolták, hangoztatni kezdték, hogy egészségi állapota nem bízósító és ezért még külföldi fürdőre utazik. Szombaton délután szután ismét megcáfolták ezek a

hírek.

A miniszterelnök ugyanis dunánúli látogatása után szombaton délután visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnökség vezetését hétfőn reggel veszi át. Ha esetleg szükség mutatkozik, úgy személyesen is megjelenik Genfben, a Népszövetség tanácskozásain. Ez azonban attól függ, hogy a kieántánt intéz-e újabb támadást Magyarország ellen.

„A német békétől függ Franciaország boldogulása.”

Páris, szeptember 12. Palalev miniszterelnök Elzász-Lotharingiából, ahol szemlést tartott, éjjélkor érkezett vissza Párisba. Tegnap Meizben volt, ahol tiszteletére a villásreggeli politikai beszédet mondott, hangsúlyozta, hogy egyet Franciaország, de különösen Elzász-Lotharingia érdekelt a járadó és így kszik a békét a Rajna és a keleti határokon meg-

teremteni. Franciaország ezeket a tárgyalásokat gondossággal folytatja és nem enged abból az optimizmusából, hogy sikerül a békét állandósítani. Legfontosabb feladatának tartja Franciaország a Németországgal való békét, amelynek eredményétől függ Franciaország boldogulásának és jólétének a korszaka.

„A Népszövetség gazdasági téren is nagy dolgokra képes.”

Genf, szeptember 12. A Népszövetség ma délelőtti ülésén Hymans (Belgium) rövid áttekintést vetett a népszövetségi tanács munkájára és Ausztria, valamint Magyarország eredményes talpraállítására hivatkozva kijelentette, hogy a Népszövetség gazdasági téren is nagy dolgokra képes. A genfi jegyzőkönyvvel kapcsolatosan kijelentette, hogy a döntőbíróági szerződések anyagi szankciók nélkül nem nyújthatnak teljes biztosítékot a békére.

Apponyi ma délután nagy beszédet mondott, részletes jelentés a hajnali órákig nem érkezett.

Genf, szeptember 12. Görögország és Jugoszlávia külügyminiszterei ma megbeszélést folytattak egymással. Ez alkalommal mindkét államférfi ama kívánságának adott kifejezést hogy, Jugoszlávia és Görögország szövetségi szerződésének megújítása tekintetében megegyezésre jussanak.